

ACTA MEDICINAE 10/2014 Praktický lékař

Kompletní literatura

- 2 **Koncepce oboru všeobecné praktické lékařství a WHO**
doc. MUDr. Svatopluk Býma, CSc. Ústav sociálního lékařství LF UK v Hradci Králové
doc. MUDr. Bohumil Seifert, Ph.D. Ústav všeobecného lékařství 1. LF UK v Praze
MUDr. Václav Šmatlák předseda Sdružení praktických lékařů ČR Praha
MUDr. Josef Štolfa Katedra všeobecného lékařství IPVZ Praha a 2. LF UK v Praze
- 2 **Aktualizace doporučeného postupu Arteriální hypertenze pro všeobecné praktické lékaře (verze 2014)**
MUDr. Igor Karen Všeobecný praktický lékař, Benátky nad Jizerou, odborný garant pro arteriální hypertenzi SVL ČLS JEP, místopředseda pro profesní záležitosti SVL ČLS JEP
- 2 **Fixní kombinace Vidonorm v léčbě esenciální hypertenze**
MUDr. Kateřina Pokorná Krajská nemocnice Liberec, a. s., Panochova nemocnice Turnov
- 2 **Od lepší adherence k terapii k lepší prognóze**
MUDr. Michal Vrablík, Ph.D. Centrum preventivní kardiologie, 3. interní klinika 1. LF UK a VFN v Praze
- 3 **Poruchy exokrinní funkce pankreatu**
doc. MUDr. Bohumil Seifert, Ph.D. Ústav všeobecného lékařství 1. lékařské fakulty UK v Praze
- 3 **Prvních tisíc dní ve výživě dítěte**
MUDr. Pavel Frühauf, CSc. Klinika dětského a dorostového lékařství 1. LF UK, Centrum dětské gastroenterologie, hepatologie a výživy VFN, Praha
- 4 **Infekce horních a dolních dýchacích cest**
MUDr. Stanislav Konštický, CSc. Lékařská fakulta a Fakulta vojenského zdravotnictví, Hradec Králové
- 4 **Rezistence bakterií k antibiotikům – zrcadlo naší preskripce**
MUDr. Václava Adámková Klinická mikrobiologie a ATB centrum ÚLBDL VFN, Praha
- 4 **Současnost a novinky očkování**
prof. MUDr. Roman Prymula, DrSc., Ph.D. FN Hradec Králové, LF UK v Hradci Králové
- 4 **Dvoudávkové HPV vakcíny, data, benefity pro dívky**
MUDr. Gabriel Jelenek Oddělení gynekologické onkologie, MOÚ Brno
- 5 **Konzervativní terapie inkontinence moči**
MUDr. Petr Hubka, Ph.D. | MUDr. Kamil Švabík, Ph.D.
Gynekologicko-porodnická klinika 1. LF UK a VFN, Praha
- 5 **Farmakologická léčba poruch erekce**
doc. MUDr. Jaroslav Zvěřina, CSc. Sexuologický ústav 1. LF UK a VFN, Praha
- 5 **Dlouhodobá léčba bolesti u pacientů s chorobami pohybového aparátu**
MUDr. Petr Herle Ordinace praktického lékaře, Praha 4
- 5 **Spolupráce praktického lékaře a neurologa při včasné diagnostice roztroušené sklerózy**
MUDr. Magdaléna Hladíková, Ph.D. Neurologická klinika LF MU a FN Brno

Koncepce oboru všeobecné praktické lékařství a WHO

doc. MUDr. Svatopluk Býma, CSc. Ústav sociálního lékařství LF UK v Hradci Králové

doc. MUDr. Bohumil Seifert, Ph.D. Ústav všeobecného lékařství 1. LF UK v Praze

MUDr. Václav Šmatlák předseda Sdružení praktických lékařů ČR Praha

MUDr. Josef Štolfa Katedra všeobecného lékařství IPVZ Praha a 2. LF UK v Praze

- 1 Býma, S.: Lékařské fakulty a všeobecné/praktické lékařství v České republice. *Čas Lék Čes*, 2004, 143, s. 260–263.
- 2 Býma, S.: Všeobecné praktické lékařství a Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP. *Kardiologie v primární péči*, 2007, 2, s. 38.
- 3 Býma, S. – Beneš, V. – Seifert, B. – Laňková, J.: Skupinové praxe v ČR, ano či ne? *Practicus*, 2007, 6, s. 204–205.
- 4 Býma, S.: Potřeba specializačních míst pro všeobecné praktické lékaře v ČR. *Practicus*, 2008, 7, s. 9–13.
- 5 Chan, M.: The rising importance of family medicine. Dostupné z: http://www.who.int/dg/speeches/2013/family_medicine_20130626/en/.
- 6 Primary health care including health system strengthening, agenda item 12.4, WHO 62nd World Health Assembly.
- 7 Rowe, A. – Garcia-Barbero, M.: *Regulation and licensing of physicians in the WHO*. WHO – Regional Office for Europe, 2005, s. 150.
- 8 Seifert, B.: Všeobecné lékařství jako akademický obor. *Čas Lék Čes*, 2003, 142, s. 691–693.
- 9 Seifert, B. – Beneš, V. – Býma, S., et al.: *Všeobecné praktické lékařství*. Galén, 2013, s. 673.
- 10 *Zdravotnická ročenka ČR 2012*. ÚZIS ČR, 2013.

Aktualizace doporučeného postupu Arteriální hypertenze pro všeobecné praktické lékaře (verze 2014)

MUDr. Igor Karen Všeobecný praktický lékař, Benátky nad Jizerou, odborný garant pro arteriální hypertenzi SVL ČLS JEP, místopředseda pro profesní záležitosti SVL ČLS JEP

- 1 Doporučené postupy SVL, www.svl.cz.
- 2 Karen, I. – Filipovský, J., et al.: *Arteriální hypertenze*; aktualizace 2014.
- 3 Filipovský, J. – Widimský, J. Jr. – Ceral, J. – Cífková, R. – Horký, K. – Linhart, A. – Monhart, V. – Rosolová, H. – Seidlerová, J. – Souček, M. – Špinar, J. – Vitovec, J. – Widimský, J.: Diagnostické a léčebné postupy u arteriální hypertenze – verze 2012. Doporučení České společnosti pro hypertenzi. *Vnitř Lék*, 2012, 58, s. 785–801 (dostupné na webových stránkách ČSH: www.hypertension.cz).
- 4 Mancia, G. – Fagard, R., et al.: 2013 ESH/ESC Guidelines for the management of arterial hypertension: the Task Force for the management of arterial hypertension of the European Society of Hypertension (ESH) and of the European Society of Cardiology (ESC). *J Hypertens*, 2013, 31, s. 1281–1357 (dostupné na www.hypertension.cz).
- 5 Cífková, R. – Bruthans, J. – Adámková, V., et al.: Prevalence základních kardiovaskulárních rizikových faktorů v české populaci v letech 2006–2009. Studie Czech post-MONICA. *Cor Vasa*, 2011, 53, s. 220–229.

Fixní kombinace Vidonorm v léčbě esenciální hypertenze

MUDr. Kateřina Pokorná Krajská nemocnice Liberec, a. s., Panochova nemocnice Turnov

- 1 Staněk, V.: *Kardiologie v praxi*. Axonite, Praha, 2014.
- 2 Rosolová, H., et al.: *Preventivní kardiologie v kostce*. Axonite, Praha, 2013.
- 3 Widimský, J. Jr. et al.: *Arteriální hypertenze – současné klinické trendy XI*. Triton, Praha, 2013.
- 4 Souček, M. – Špinar, J.: Kombinovaná terapie hypertenze – fixní kombinace. *Interní medicína pro praxi*, 2010, 12, s. 288–294.
- 5 Diagnostické a léčebné postupy u arteriální hypertenze – verze 2012. Doporučení České společnosti pro hypertenzi. *Vnitř Lék*, 2012, 58, s. 785–801.

Od lepší adherence k terapii k lepší prognóze

MUDr. Michal Vrablík, Ph.D. Centrum preventivní kardiologie, 3. interní klinika 1. LF UK a VFN v Praze

- 1 Jackevicius, C. A. – Mandami, M. – Tu, J. V.: Adherence with statin therapy in elderly patients with and without acute coronary syndromes. *JAMA*, 2002, 288, s. 462–467.
- 2 Bautista, L. E.: Predictors of persistence with antihypertensive therapy: results from the NHANES. *Am J Hypertens*, 2008, 21, s. 183–188.
- 3 Rosenow, E. C.: Patients' understanding of and compliance with medications: The sixth vital sign? *Mayo Clin Proc*, 2005, 80, s. 983–987.
- 4 Nelson, M. R. – Reid, C. M. – Ryan, P., et al.: Self-reported adherence with medication and cardiovascular disease outcomes in the Second Australian National Blood Pressure Study (ANBP2). *Med J Aust*, 2006, 6, 185, s. 487–489.
- 5 Simpson, S. H. – Eurich, D. T. – Majumdar, S. R., et al.: A meta-analysis of the association between adherence to drug therapy and mortality. *BMJ*, 2006, 333, s. 15.
- 6 Štrauch, B. – Petrák, O. – Zelinka, T., et al.: Precise assessment of noncompliance with the antihypertensive therapy in patients with resistant hypertension using toxicological serum analysis. *J Hypertens*, 2013, 31, s. 2455–2461.
- 7 Ceral, J. – Habrdová, V. – Voříšek, V., et al.: Difficult-to-control arterial hypertension or uncooperative patients? The assessment of serum antihypertensive drug levels to differentiate non-responsiveness from non-adherence to recommended therapy. *Hypertens Res*, 2011, 34, s. 87–90.
- 8 Morisky, D. E. – Ang, A. – Krousel-Wood, M., et al.: Predictive validity of a medication adherence measure in an outpatient setting. *J Clin Hypertens (Greenwich)*, 2008, 10, s. 348–354.
- 9 Makani, H. – Bangalore, S. – Romeo, J., et al.: Effect of renin-angiotensin system blockade on calcium channel blocker-associated peripheral edema. *The American Journal of Medicine*, 2011, 124, s. 128–135.
- 10 Filipovský, J. – Widimský, J. Jr. – Ceral, J., et al.: Doporučení diagnostických a léčebných postupů u arteriální hypertenze – verze 2012. Doporučení České společnosti pro hypertenzi. *Hypertenze KV prevence*, 2012, 1, s. 1–16.
- 11 Perk, J. – Backer, G. D. – Gohlke, H., et al.: European Guidelines on cardiovascular disease prevention in clinical practice (version 2012). The Fifth Joint Task Force of the European Society of Cardiology and Other Societies on Cardiovascular Disease Prevention in Clinical Practice. *Eur J Prev Cardiol*, 2012, 19, s. 585–667.
- 12 Bangalore, S. – Kamalakkannan, G. – Parkar, S.: Fixed-dose combinations improve medication compliance: a meta-analysis. *Am J Med*, 2007, 120, s. 713–719.
- 13 Pella, D. – Hatala, R. – Šidlo, S.: Výsledky vědeckých programů SYMBIO I a SYMBIO II – příklad úspěšného manažementu hyperteniků. *Interní medicína*, 2011, 6, s. 1–7.
- 14 Widimský, J.: Kombinační léčba hypertenze. *Vnitř Lék*, 2014, 60, s. 396–400.

Poruchy exokrinní funkce pankreatu

doc. MUDr. Bohumil Seifert, Ph.D. Ústav všeobecného lékařství 1. lékařské fakulty UK v Praze

- 1 **Ditě, P., et al.:** *Chronická pankreatitida*. Galen, Praha, 2011.
- 2 **Dite, P. – Stary, K. – Novotny, I., et al.:** Incidence of chronic pancreatitis in the Czech Republic. *Eur J Gastroenterol Hepatol*, 2001, 13, s. 749–750.
- 3 **Yadav, D., et al.:** Incidence, prevalence, and survival of chronic pancreatitis: A population-based study. *Am J Gastroenterol* 2011, 106, s. 2192–2199.
- 4 **Leeds, J., et al.:** Some patients with irritable bowel syndrome may have exocrine pancreatic insufficiency. *Clinical Gastroenterology and Hepatology*, 2009, doi: <http://dx.doi.org/10.1016/j.cgh.2009.09.032>.
- 5 **Kocna, P. – Kohout, P.:** Clinical, therapeutic and economical benefit of exocrine pancreatic function tests. *Pancreatology*, 2012, 25 (dopl.), s. 44.
- 6 **Seifert, B., et al.:** *Gastroenterologie*. Doporučené diagnostické a terapeutické postupy pro všeobecné praktické lékaře. Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP, 2012, www.svl.cz.
- 7 **Dite, P., et al.:** Zvláštnosti diagnostiky a terapie exokrinní pankreatické nedostatečnosti. *Vnitřní lékařství*, 2013, 59, s. 65–70.

Prvních tisíc dní ve výživě dítěte

MUDr. Pavel Frühauf, CSc. Klinika dětského a dorostového lékařství 1. LF UK, Centrum dětské gastroenterologie, hepatologie a výživy VFN, Praha

- 1 **Sellen, D.W.:** Comparison of infant feeding patterns reported for non-industrial populations with current recommendations. *J Nutr*, 2001, 131, s. 2707–2715.
- 2 **Hörnell, A., et al.:** Breastfeeding, introduction of other foods and effects on health: a systematic review for the 5th Nordic Nutrition Recommendations. *Food Nutr Res*, 2013, 57, doi: [10.3402/fnr.v57i0.20823](http://dx.doi.org/10.3402/fnr.v57i0.20823). www.kojeni.cz.
- 3 Činnost oboru dětského a dorostového v ambulantní péči v roce 2012, Aktuální informace 26/13, ÚZIS 2013.
- 4 Směrnice komise č. 2006/141/ES ze dne 22. prosince 2006, o počáteční a pokračovací kojenecké výživě a o změně směrnice č. 1999/21/ES.
- 5 **Agent, P. J., et al.:** Feeding preterm infants after hospital discharge. *J Pediatr Gastroenterol Nutr*, 2006, 42, s. 596–603.
- 6 **Agostini, C., et al.:** Complementary feeding: a commentary by the ESPGHAN Committee on Nutrition. ESPGHAN Committee on Nutrition. *J Pediatr Gastroenterol Nutr* 2008;46:99–110.
- 7 European Food Safety Authority (EFSA), EFSA Panel on Dietetic Products, Nutrition.
- 8 **Koplin, J. J., et al.:** Can early introduction of egg prevent in infants? A population-based study. *Journal of Allergy and Clinical Immunology*, 2010, 126, s. 807–813.
- 9 **Guandalini, S.:** The influence of gluten: Weaning recommendations for healthy children and children at risk for celiac disease. In: Agostini, C. – Brunser, O. (eds.): *Issues in complementary feeding*. Nestlé Nutr Workshop Ser Pediatr Program, 60. Karger AG, Basilej, 2007, s. 139–155.
- 10 **Ivarsson, A., et al.:** Breast-feeding protect against celiac disease. *Am J Clin Nutr*, 2002, 75, s. 914–921.
- 11 **Grimshaw, K., et al.:** Introduction of complementary foods and the relationship to food allergy. *Pediatrics*, 2013, 132, s. e1529.
- 12 **Du Toit, G., et al.:** Early consumption of peanuts in infancy is associated with a low prevalence of peanut allergy. *J Allergy Clin Immunol*, 2008, 122, s. 984–991.
- 13 **Prescott, S. L., et al.:** The importance of early complementary feeding in the development of oral tolerance: concerns and controversies. *Pediatr Allergy Immunol*, 2008, 19, s. 375–380.
- 14 **Olsson, C., et al.:** Difference in celiac disease risk between Swedish birth cohorts suggests an opportunity for primary prevention. *Pediatrics*, 2008, 122, s. 528–534.
- 15 **Norris, J. M., et al.:** Risk of celiac disease autoimmunity and timing of gluten introduction in the diet of infants at increased risk of disease. *JAMA*, 2005, 293, s. 2343–2351.
- 16 **Norris, J. M., et al.:** Timing of initial cereal exposure in infancy and risk of islet autoimmunity. *JAMA*, 2003, 290, s. 1713–1720.
- 17 **Nwaru, B. I. – Takkinen, H. M. – Niemelä, O., et al.:** Timing of infant feeding in relation to childhood asthma and allergic diseases. *J Allergy Clin Immunol*, 2013, 131, s. 78–86.
- 18 **Poole, J. A., et al.:** Timing of initial exposure to cereal grains and the risk of wheat allergy. *Pediatrics*, 2006, 117, s. 2175–2182.
- 19 **Dube, K., et al.:** Iron intake and iron status in breastfed infants during the first year of life. *Clin Nutr*, 2010, 29, s. 773–778.
- 20 **Chandry, C. J., et al.:** Full breastfeeding duration and risk for iron deficiency in US infants. *Breastfeed Med*, 2007, 2, s. 63–73.
- 21 **Lozoff, B., et al.:** Poorer behavioural and developmental outcome more than 10 years after treatment for iron deficiency in infancy. *Pediatrics*, 2000, 105, s. E51.
- 22 **Haltermann, J. S., et al.:** Iron deficiency and cognitive achievement among school-aged children and adolescents in the United States. *Pediatrics*, 2001, 107, s. 1381–1386.
- 23 **Quigley, M. A., et al.:** Infant feeding, solid foods and hospitalisation in the first 8 months after birth. *Arch Dis Child*, 2009, 94, s. 148–150.
- 24 **Fewtrell, M., et al.:** Six months of exclusive breast feeding: how good is the evidence? *BMJ*, 2011, 342, s. 209–211.
- 25 **Kneepkens, C. M. F., et al.:** Breastfeeding and the prevention of allergy. *Eur J Pediatr*, 2010, 169, s. 911–917.
- 26 **Michaelsen, K. F., et al.:** Feeding and nutrition of infants and young children. *Guidelines for the WHO European region*. Kodaň, 2003, s. 193.
- 27 **Wright, Ch. M., et al.:** Is baby-led weaning feasible? When do babies first reach out for and eat finger foods? *Maternal and Child Nutrition*, 2011, 7, s. 27–33.
- 28 **Szajewska, H., et al.:** Systematic review: early infant feeding and the prevention of coeliac disease. *Aliment Pharmacol Ther*, 2012, 36, s. 607–618.
- 29 **Ivarsson, A., et al.:** Prevalence of childhood celiac disease and changes in infant feeding. *Pediatrics*, 2013, 131, s. e687–694.
- 30 **Olsson, C., et al.:** Difference in celiac disease risk between Swedish birth cohorts suggests an opportunity for primary prevention. *Pediatrics*, 2008, 122, s. 528–534.
- 31 **Szajewska, H.:** The prevention of food allergy in children. *Curr Opin Clin Nutr Metab Care*, 2013, 162, s. 257–262.
- 32 **Tromp, I. I., et al.:** The introduction of allergenic foods and the development of reported wheezing and eczema in childhood: the Generation R study. *Arch Pediatr Adolesc Med*, 2011, 165, s. 933–938.
- 33 **Poole, J. A., et al.:** Timing of initial exposure to cereal grains and the risk of wheat allergy. *Pediatrics*, 2006, 117, s. 2175–2182.
- 34 **Stordal, K., et al.:** Early feeding and risk of celiac disease in a prospective birth cohort. *Pediatrics*, 2013, 132, s. 1–8.
- 35 **Iacono, G., et al.:** Gastrointestinal symptoms in infancy: a population-based prospective study. *Dig Liver Dis*, 2005, 37, s. 432–438.
- 36 **Hyman, P. E., et al.:** Childhood functional gastrointestinal disorders: neonate/toddler. *Gastroenterology*, 2006, 130, s. 1519–1526.
- 37 **Savino, F.:** Lactobacillus reuteri (American Type Culture Collection Strain 55730) versus simethicone in the treatment of infantile colic: a prospective randomized study. *Pediatrics*, 2007, 119, s. 124–130.
- 38 **Fabianová, J. – Frühauf, P.:** Epidemiologická studie intolerance kravského mléka. 18. pracovní dny dětské gastroenterologie a výživy, Hrubá Skála, 4. 10.–6. 10. 2007. *Čes Slov Pediatr*, 2008, 63, s. 49.
- 39 Diagnostic approach and management of cow's milk protein allergy in infants and children: ESPGHAN GI committee practical guidelines. *J Pediatr Gastroenterol Nutr*, 2012, 55, s. 221–229.
- 40 **Heine, R. G.:** Allergic gastrointestinal motility disorders in infancy and early childhood. *Pediatr Allergy Immunol*, 2008, 19, s. 383–391.
- 41 **Majamaa, H., et al.:** Cow's milk allergy: Diagnostic accuracy of skin prick and patch tests and specific IgE. *Eur J Allergy Clin Immunol*, 1999, 54, s. 346–351.
- 42 **Vandenplas, Y., et al.:** Guidelines for the diagnosis and management of cow's milk protein allergy in infants. *Arch Dis Child*, 2007, 92, s. 902–908.
- 43 **Frühauf, P.:** Neoprosávání kojenců a batolat. *Pediatr Praxi*, 2013, 14, s. 291–294.
- 44 **Michaelsen, K. F. – Weaver, L. – Branca, F. – Robertson, A.:** Feeding and nutrition of infants and young children. *Guidelines for the WHO European Region*. WHO, 2000, Kodaň.
- 45 **Frühauf, P., et al.:** Postoj České pediatrické společnosti k alternativní výživě. *Čes Slov Pediatr*, 2007, 62, s. 111–113.
- 46 **Dunham, L., et al.:** Vegetarian eating for children and adolescents. *J Pediatr Health Care*, 2006, 20, s. 27–34.
- 47 **Frühauf, P.:** Alternativní výživa u dětí. *Pediatr pro Praxi*, 2010, 11, s. 110–114.
- 48 **U. S. Department of Agriculture, Center for Nutrition Policy and Promotion:** *The food guide pyramid for young children*. Dostupné z: www.usda.gov/cnpp/KidsPyra, vyhledáno 5. 6. 2006.
- 49 **Kleinman, R. E.:** *Pediatric nutrition handbook*. 5. vydání, Washington, D. C., American Academy of Pediatrics, 2004.
- 50 **American Academy of Pediatrics. Committee on Nutrition:** Cholesterol in childhood. *Pediatrics*, 1998, 101, s. 141–147.
- 51 **Picciano, M. F., et al.:** Nutritional guidance is needed during dietary transition in early childhood. *Pediatrics*, 2000, 106, s. 109–114.
- 52 **Kleinman, R. E.:** *Pediatric nutrition handbook*. 5. vydání, Washington, D. C., American Academy of Pediatrics, 2004.
- 53 **Committee on Nutrition, American Academy of Pediatrics:** The use and misuse of fruit juice in pediatrics. *Pediatrics*, 2001, 107, s. 1210–1213.
- 54 **Partner, L. M. – Greer, F. R.:** Section on Breastfeeding and Committee on Nutrition. American Academy of Pediatrics. Prevention of rickets and vitamin D deficiency: new guidelines for vitamin D intake. *Pediatrics*, 2003, 111, s. 908–910.
- 55 **Satter, E.:** *How to get your kid to eat—but not too much*. Palo Alto, Calif, Bull Publishing, 1987.
- 56 **Sullivan, S. A. – Bich, L. L.:** Pass the sugar, pass the salt: experience dictates preference. *Dev Psychol*, 1990, 26, s. 546–551.
- 57 **Krebs, N. F. – Jacobson, M. S.:** American Academy of Pediatrics Committee on Nutrition. Prevention of pediatric overweight and obesity. *Pediatrics*, 2003, 112, s. 424–430.
- 58 **Spenser, P. W. – Rudolf, M. C. – Anhalt, H. – Camacho-Hubner, C. – Chiarelli, F. – Eliakim, A., et al., for the Obesity Consensus Working Group:** Childhood obesity. *J Clin Endocrinol Metab*, 2005, 90, s. 1871–1887.
- 59 **American Heart Association:** *Pediatrics*, 2006, 117, s. 544–559.
- 60 **Bernard-Bonin, A. C.:** Feeding problems of infants and toddlers. *Can Fam Physician*, 2006, 52, s. 1247–1251.
- 61 **Dietary Recommendations for Children and Adolescents: A Guide for Practitioners.** *Pediatrics*, 2006, 117, s. 544–559.
- 62 **Practical Approach to Paediatric Enteral Nutrition: A Comment by the ESPGHAN Committee on Nutrition.** *J Pediatr Gastroenterol Nutr*, 2010, 51, s. 110–122.
- 63 **Szítányi, P. – Frühauf, P.:** Praktický přístup k enterální výživě v pediatrii – doporučení ESPGHAN. *Čes Slov Pediatr*, 2011, 66, s. 235–242.
- 64 **Frühauf, P.:** Akutní gastroenteritida kojenců a batolat. *Pediatr Praxi*, 2013, 14, s. 13–14, 270.
- 65 **European Society for Paediatric Gastroenterology, Hepatology and Nutrition/European Society for Paediatric Infectious Diseases Evidence-Based Guidelines for the Management of Acute Gastroenteritis in Children in Europe.** *J Pediatr Gastroenterol Nutr*, 2008, 46, s. 619–621.

Infekce horních a dolních dýchacích cest

MUDr. Stanislav Konštický, CSc. Lékařská fakulta a Fakulta vojenského zdravotnictví,
Hradec Králové

- 1 Beran, J. – Havlík, J.: *Pneumokokové nákazy a možnosti očkování proti nim*. Maxdorf, 2006, s. 62–69, 71–73.
- 2 Hybásek, I.: *Ušní, nosní a krční lékařství*. Galén, 1999, s. 104–106, 111–115.
- 3 Juřica, J.: *Terapie kašle – nově ve zkratce*. Medicom international, 2013.
- 4 Mathias, W. – Pletz, S., et al.: Komentář – Kolek, V.: *Medicina pro praxi*, 2013, 3.
- 5 Musil, J. – Petřík, F. – Trefný, M., et al.: *Pneumologie*. Karolinum, 2007, s. 95–97.
- 6 Shettler, G. – Usadel, K. H. – Deperdmann, B., et al.: *Repetitorium praktického lékaře*. Galén, 1995, s. 945–951.
- 7 Votava V.: *Pneumologie v praxi*. Galén, 1996, s. 85–87.

Rezistence bakterií k antibiotikům – zrcadlo naší preskripce

MUDr. Václava Adámková Klinická mikrobiologie a ATB centrum ÚLBLD VFN, Praha

- 1 Levy, S. B.: *Antibiotický paradox. Jak se nesprávným používáním antibiotik ruší jejich léčebná moc*. Academia, Praha, 2007.
- 2 Mandell, G. – Bennett, J. E. – Dolin, R.: *Principles and practice of infectious diseases*. Churchill Livingstone, Philadelphia, 2010.
- 3 Bartoničková, K. – Běbrová, E. – Beneš, J., et al.: Doporučený postup pro antibiotickou léčbu komunitních infekcí ledvin a močových cest v primární péči. *Prakt Lék*, 2006, 86, s. 429–438.
- 4 Zemličková, H.: Antibiotická rezistence bakteriálních původců nejčastějších komunitních infekcí v České republice. *První linie*, 2012, 2, s. 13–15.
- 5 Dowell, J. – Pitkethly, M. – Bain, J., et al.: A randomised controlled trial of delayed antibiotic prescribing as a strategy for managing uncomplicated respiratory tract infection in primary care. *Br J Gen Pract*, 2001, 51, s. 200–205.
- 6 Nagai, K. – Appelbaum, P. C. – Davies, T. A., et al.: Susceptibility to tetracycline in 1,011 *Streptococcus pyogenes* isolates from 10 Central and Eastern European countries. *Antimicrob Agents Chemother*, 2002, 46, s. 546–549.
- 7 Albrich, W. C. – Monnet, D. L. – Harbarth, S.: Antibiotic selection pressure and resistance in *Streptococcus pneumoniae* and *Streptococcus pyogenes*. *Emerging Infectious Diseases*, 2004, 10, s. 514–517.
- 8 Stelfox, H. T. – Bates, D. W. – Redelmeier, D. A.: Safety of patients isolated for infection control. *JAMA*, 2003, 290, s. 1899–1905.

Současnost a novinky očkování

prof. MUDr. Roman Prymula, DrSc., Ph.D. FN Hradec Králové, LF UK v Hradci Králové

- 1 Prymula, R. – Chlíbek, R.: Quo vadis, očkování? *Lékařské listy*, 2013, 2, s. 2–6.
- 2 Křížová, P. – Musilek, M., et al.: Invazivní meningokokové onemocnění v České republice v roce 2012. *Zprávy Centra epidemiologie a mikrobiologie (SZÚ, Praha)*, 2013, 22, s. 91–97.
- 3 Vogel, U. – Taha, M. K., et al.: Predicted strain coverage of a meningococcal multicomponent vaccine (4CmenB) in Europe: a qualitative and quantitative assessment. *Lancet Infect Dis*, 2013, 13, s. 416–425.
- 4 Hak, E. – Grobbee, D. E., et al.: Rationale and design of Capita: a RCT of 13-valent conjugated pneumococcal vaccine efficacy among older adults. *Netherlands J Med*, 2008, 66, s. 378–383.
- 5 Motlová, J. – Beneš, Č., et al.: Invazivní pneumokokové onemocnění v roce 2011. *Zprávy EM (SZÚ, Praha)*, 2012, 21, s. 51–58.
- 6 Oxman, M. N. – Levin, M. J., et al.: A vaccine to prevent herpes zoster and postherpetic neuralgia in older adults. *N Engl J Med*, 2005, 352, s. 2271–2284.
- 7 Chlíbek, R. – Anka, J., et al.: Adult vaccination in 11 Central European countries—Calendars are not just for children. *Vaccine*, 2012, 30, s. 1529–1540.
- 8 Chlíbek R. – Smetana, J., et al.: Očkovací kalendář pro dospělé. *Vakcinologie*, 2011, 5, s. 101–115.

Dvoudávkové HPV vakcíny, data, benefity pro dívky

MUDr. Gabriel Jelenek Oddělení gynekologické onkologie, MOÚ Brno

- 1 Romanowski, B. – Schwarz, T. F. – Ferguson, L. M. – Peters, K. – Dionne, M., et al.: Immunogenicity and safety of the HPV-16/18 AS04-adjuvanted vaccine administered as a 2-dose schedule compared with the licensed 3-dose schedule: results from a randomized study. *Hum Vaccin*, 2011, 7, s. 1374–1386, doi: 10.4161/hv.7.12.18322. Epub 1. 12. 2011.
- 2 Dostupné z: <https://www.landesbioscience.com/journals/vaccines/2013HV0573R.pdf>, vyhledáno 20. 10. 2014.
- 3 Boxus, M. – Lochman, L. – Fochesato, M. – Lorin, C. – Thomas, F. – Giannini, S. L.: Antibody avidity measurements in recipients of Cervarix vaccine following a two-dose schedule or a three-dose schedule. *Vaccine*, 2014, 32, s. 3232–3236, doi: 10.1016/j.vaccine.2014.04.005, Epub 13. 4. 2014.
- 4 Dobson, S. R. – McNeil, S. – Dionne, M., et al.: Immunogenicity of 2 doses of HPV vaccine in younger adolescents vs 3 doses in young women: a randomized clinical trial. *JAMA*, 2013, 309, s. 1793–1802, doi: 10.1001/jama.2013.1625.
- 5 WHO, International Agency for research on cancer, Primary end-points for prophylactic HPV vaccine trials, IARC working group report, volume 7, IARC 2014.
- 6 Dostupné z: www.iarc.fr/en/publications/pdfs-online/wrk/wrk7/Prophylactic_HPV_VaccineTrials.pdf, vyhledáno 20. 10. 2014.
- 7 Joura, E. A. – Ault, K. A. – Bosch, F. X. – Brown, D. – Cuzick, J. – Ferris, D. – Garland, S. M. – Giuliano, A. R. – Hernandez-Avila, M. – Huh, W. – Iversen, O. E. – Kjaer, S. K. – Luna, J. – Miller, D. – Monsonego, J. – Munoz, N. – Myers, E. – Paavonen, J. – Pitisuttithum, P. – Steben, M. – Wheeler, C. M. – Perez, G. – Saah, A. – Luxembourg, A. – Sings, H. L. – Velicer, C.: Attribution of 12 high-risk human papillomavirus genotypes to infection and cervical disease. *Cancer Epidemiol Biomarkers Prev*, 2014, 23, s. 1997–2008, doi: 10.1158/1055-9965.EPI-14-0410.
- 8 Romanowski, B. – Schwarz, T. F. – Ferguson, L. M. – Peters, K. – Dionne, M. – Schulze, K. – Ramjattan, B. – Hillemanns, P. – Catteau, G. – Dobbelaere, K. – Schuind, A. – Descamps, D.: Immunogenicity and safety of the HPV-16/18 AS04-adjuvanted vaccine administered as a 2-dose schedule compared with the licensed 3-dose schedule: results from a randomized study. *Hum Vaccin*, 2011, 7, s. 1374–1386, doi: 10.4161/hv.7.12.18322. Epub 1. 12. 2011.
- 9 Dostupné z: www.mercknewsroom.com/news-release/research-and-development-news/mercks-investigational-9-valent-hpv-vaccine-v503-prevente, vyhledáno 20. 10. 2014.
- 10 Předpis č. 48/1997 Sb.: Zákon o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů.
- 11 Dostupné z: www.ema.europa.eu/docs/cs_CZ/document_library/EPAR_-_Product_Information/human/000721/WC500024632.pdf, vyhledáno 20. 10. 2014 (Cervarix).
- 12 Dostupné z: www.ema.europa.eu/docs/cs_CZ/document_library/EPAR_-_Product_Information/human/000732/WC500051549.pdf, vyhledáno 20. 10. 2014 (Silgard).
- 13 Dostupné z: www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3186781/pdf/djr319.pdf, vyhledáno 20. 10. 2014.
- 14 Mužík, J. – Šnajdrová, L. – Gregor, J.: Epidemiologie karcinomu hrdla děložního v České republice, Institut biostatistiky a analýz, Lékařská fakulta, Masarykova univerzita, Brno, www.cervix.cz/index.php?pg=pro-lekare--epidemiologie-karcinomu-hrdla-delozniho, vyhledáno 20. 10. 2014.

Konzervativní terapie inkontinence moči

MUDr. Petr Hubka, Ph.D. | MUDr. Kamil Švabík, Ph.D.
Gynekologicko-porodnická klinika 1. LF UK a VFN, Praha

- 1 **Hannestad, Y. S. – Rortveit, G. – Sandvik, H. – Hunskaar, S.**: A community-based epidemiological survey of female urinary incontinence: the Norwegian EPINCONT study. *Epidemiology of Incontinence in the County of Nord-Trøndelag. Journal of Clinical Epidemiology*, 2000, 53, s. 1150.
- 2 **Møller, L. A. – Lose, G. – Jørgensen, T.**: The prevalence and bothersomeness of lower urinary tract symptoms in women 40–60 years of age. *Acta Obstet Gynecol Scand*, 2000, 79, s. 298.
- 3 **Subak, L. L., et al.**: Weight loss: a novel and effective treatment for urinary incontinence. *J Urol*, 2005, 174, s. 190.
- 4 **Labrie, L. – van der Graaf, Y. – Buskens, E. – Tiersma, S. E. – van der Vaart, H. C.**: Protocol for Physiotherapy Or TVT Randomised Efficacy Trial (PORTRET): a multicentre randomised controlled trial to assess the cost-effectiveness of the tension free vaginal tape versus pelvic floor muscle training in women with symptomatic moderate to severe stress urinary incontinence. *BMC Womens Health*, 2009, 9, s. 24.
- 5 **Bump, R. C. – Hurt, W. G. – Fantl, J. A. – Wyman, J. F.**: Assessment of Kegel pelvic muscle exercise performance after brief verbal instruction. *Am J Obstet Gynecol*, 1991, 165, s. 322.
- 6 **Dumoulin, Ch. – Hay-Smith, E. J. C. – Mac Habée-Séguin, G., Cochrane Incontinence Group.**: *Pelvic floor muscle training versus no treatment, or inactive control treatments, for urinary incontinence in women.* John Wiley & Sons, 2014, doi: 10.1002/14651858.CD005654.pub3.
- 7 **Dmochowski, R. R., et al.**: Duloxetine versus placebo for the treatment of North American women with stress urinary incontinence. *J Urol*, 2003, 170, s. 1259.
- 8 **Olsson, I. – Abrahamsson, A. K. – Kroon, U. B.**: Long-term efficacy of the tension-free vaginal tape procedure for the treatment of urinary incontinence: a retrospective follow-up 11.5 years post-operatively. *Int Urogynecol J Pelvic Floor Dysfunct*, 2010, 21, s. 679.
- 9 **Chapple, C. R., et al.**: A comparison of the efficacy and tolerability of solifenacin succinate and extended release tolterodine at treating overactive bladder syndrome: results of the STAR trial. *Eur Urol*, 2005, 48, s. 464.

Farmakologická léčba poruch erekce

doc. MUDr. Jaroslav Zvěřina, CSc. Sexuologický ústav 1. LF UK a VFN, Praha

- 1 **Fendrich, Z. – Zvěřina, J.**: *Moderní trendy ve farmakoterapii poruch erekce.* JS Partner, Hradec Králové, 2005.
- 2 **Guiliano, F. – Oerle, M., et al.**: Tadalafil once daily improves ejaculatory function and sexual satisfaction in men with lowery urinary tract symptoms suggestive of benign prostatic hyperplasia and erectile dysfunction. Results from a randomized, placebo- and tamsulosin- controlled, 12 weeks double-blind study. *J Sex Med*, 2013, 10, s. 857–865.
- 3 **Hatzimouratidis, K. – Amar, E., et al.**: Guidelines on male sexual dysfunction: erectile dysfunction and premature ejaculation. *Europ Urology*, 2010, 57, s. 804–810.
- 4 **Hatzimouratidis, K.**: A review of the use of tadalafil in the treatment of benign prostatic hyperplasia in men with and without erectile dysfunction. *Ther Adv Urol*, 2014, 6, s. 135–147.
- 5 **Opletal, L.**: *Afrodiziaka přírodního původu.* Farmaceutická fakulty UK, Hradec Králové, 2006.
- 6 **Pohanka, M. – Stárka, L.**: *Erektivní dysfunkce a jejich léčba.* Maxdorf, Praha, 2012.
- 7 **Schmidt, H. M. – Munder, T., et al.**: Combination of psychological intervention and PDE-5 inhibitors for erectile dysfunction: A narrative review and meta-analysis. *J Sex Med*, 2014, 11, s. 1376–1391.
- 8 **Shamhoul, R. – Ghanem, H.**: Erectile Dysfunction. *Lancet*, 2013, 381, s. 153–165.
- 9 **Zvěřina, J.**: Poruchy erekce, s. 347–354. In: Weiss, P. (ed.): *Sexuologie*, Grada, Praha, 2010.

Dlouhodobá léčba bolesti u pacientů s chorobami pohybového aparátu

MUDr. Petr Herle Ordinace praktického lékaře, Praha 4

- 1 **Skála, B., et al.**: Bolesti pohybového aparátu obecně, bolesti zad, bolesti hlavy – možnosti léčby. In: *Doporučené diagnostické a terapeutické postupy pro všeobecné praktické lékaře.* Novelizace 2014, Centrum doporučených postupů pro praktické lékaře.

Spolupráce praktického lékaře a neurologa při včasné diagnostice roztroušené sklerózy

MUDr. Magdaléna Hladíková, Ph.D. Neurologická klinika LF MU a FN Brno

- 1 **McLean, B. N. – Luxton, R. W., et al.**: A study of immunoglobulin G in the cerebrospinal fluid of 1007 patients with suspected neurological disease using isoelectric focusing and the Log IgG-Index. A comparison and diagnostic applications. *Brain*, 1990, 113, s. 1269–1289.
- 2 **Polman, Ch. – Reingold, S. C., et al.**: Diagnostic criteria for multiple sclerosis: 2010 revision to the McDonald criteria. *Ann Neurol*, 2011, 69, s. 292–302.
- 3 **Comi, G. – Martinelli, V. – Rodegher, M., et al.**: Effect of glatiramer acetate on conversion to clinically definite multiple sclerosis in patients with clinically isolated syndrome (PreCISe study): a randomised, double-blind, placebo-controlled trial. *Lancet*, 2009, 374, s. 1503–1511.
- 4 **Kappos, L. – Polman, Ch. – Freedman, M. S., et al.**: Treatment with interferon beta-1b delays conversion to clinically definite and McDonald MS in patients with clinically isolated syndromes. *Neurology*, 2006, 67, s. 1242–1249.
- 5 **Kinkel, R. P. – Kollman, C. – O'Connor, P., et al.**: IM interferon beta-1a delays definite multiple sclerosis 5 years after a first demyelinating event. *Neurology*, 2006, 66, s. 678–684.
- 6 **Comi, G. – Filippi, M. – Barkhof, F., et al.**: Effect of early interferon treatment on conversion to definite multiple sclerosis: a randomised study. *Lancet*, 2001, 357, s. 1576–1582.
- 7 **Feinstein, A.**: Multiple sclerosis and depression. *Mult Scler*, 2011, 17, s. 1276–1281.